

RG.007.14.2020

UCHWAŁA NR XVII.125.2020

Rady Gminy Gorzkowice
z dnia 29 kwietnia 2020 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gorzkowice na lata 2020 - 2024 .

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (T.j. Dz.U z 2020r. poz.713.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) **uchwała się, co następuje:**

§1.Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gorzkowice na lata 2020-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

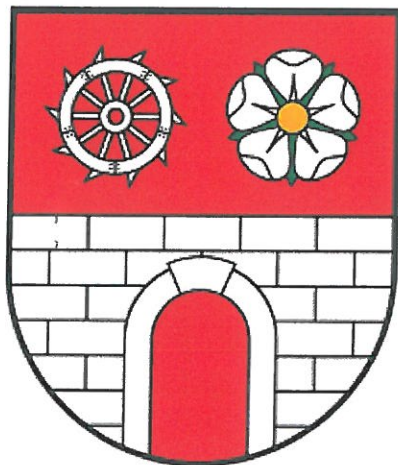
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY GORZKOWICE
Aneta Karbowiak
mgr Aneta Karbowiak

Załącznik
do uchwały Nr XVII.125.2020
Rady Gminy Gorzkowice
z dnia 29 kwietnia 2020 roku

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE GORZKOWICE
NA LATA 2020 - 2024**

WPROWADZENIE

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. „Urodzenie się w określonej rodzinie wyznacza nie tylko punkt startu do dalszej życiowej drogi, lecz do pewnego stopnia określa także szansę realizacji przyszłych celów życiowych. Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniejsze mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Gmina Gorzkowice podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni i psycholodzy odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób

zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Gorzkowice. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianami udoskonaleniami. Niniejszy Program został opracowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach we współpracy z przedstawicielami samorządu gminnego oraz jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka. Zawiera on zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Gorzkowice skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W części opisowej Programu zostały zawarte podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie a w części metodologicznej ukazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gorzkowice – w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Gminy, Szkół, Ośrodków Zdrowia, Komisariatu Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzkowicach, a także z danych statystycznych oraz na podstawie analizy dokumentacji Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

W literaturze tematu wymieniane są cztery terminy najczęściej używane w odniesieniu do aktów przemocy: „agresja” (aggression), „przemoc” (violence), „przymus” oraz „przemoc o charakterze przestępczym” (criminal violence). Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie, z którą jest to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna - np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy

Przemoc psychiczna - np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia.

1. **Faza narastania napięcia** – partner staje się drażliwy, coraz więcej rzeczy go denerwuje, często atakuje słownie partnerkę, wszczyna awantury. Ofiara próbuje za wszelką cenę go uspokajać i usprawiedliwiać jego zachowanie.
2. **Faza ostrej przemocy** – sprawca daje upust swojemu napięciu i wpada w szal, niszczy sprzęty domowe, dopuszcza się przemocy fizycznej, grozi ofierze, zastrasza ją. Wystarczy najmniejszy pretekst, aby wyprowadzić go z równowagi i sprowokować, np. za późno podany obiad, zła ocena przyniesiona przez dziecko ze szkoły. Ofiara tuż po doświadczeniu przemocy jest w szoku, odczuwa strach, ale po jakimś czasie próbuje racjonalizować zachowania partnera, szuka w sobie przyczyn jego wybuchów agresji.
3. **Faza miesiąca miodowego** – do sprawcy dociera, że przekroczył granice, budzą się w nim wyrzuty sumienia. Chce naprawić swoje błędy i zmienia się nie do poznania – jest miły, czuły, wyrozumiały, kupuje partnerce prezenty, zapewnia ją o swoich

uczuciach i obiecuje, że nigdy więcej nie podniesie na nią ręki. Partnerka wierzy w jego przemianę, znowu jest szczęśliwa i zakochana.

Cykl powtarza się od nowa – po okresie spokoju w partnerze znowu narasta napięcie, którego skutkiem są kolejne awantury i przemoc fizyczna. Jednak nadzieja, jaką daje faza miesiąca miodowego, cały czas powstrzymuje ofiarę przed doniesieniem na sprawcę do organów ścigania.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 2009, Nr 114 poz. 946)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r. poz.1111),
- Ustawa z 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r.poz.218),
- Ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz.1507 z późn. zm.
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r. Poz. 2277),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz.218) oraz innych ustaw do zadań własnych gminy należy:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest jednym z trudniejszych problemów do zbadania, wobec czego

otrzymywane wyniki mogą odbiegać od rzeczywistych aspektów tego zjawiska. Doświadczanie agresji, przemocy, gdzie sprawcami są najbliższe osoby jest niezwykle trudnym przeżyciem. Dlatego też osoby uwikłane w przemoc, a w szczególności ofiary, wytwarzają szereg mechanizmów psychologicznych racjonalizujących sytuację i ułatwiających psychiczne przetrwanie (np. usprawiedliwianie sprawców, obwinianie siebie, usprawiedliwianie własnej bezradności). Przemoc w rodzinie jest trudnym problemem rodziny, osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy w rodzinie towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy w rodzinie poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych. Z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach w roku 2019 korzystało ogółem 147 rodzin liczba osób w rodzinie wynosiła 313. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Analiza rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach, powód przyznania pomocy:

- Ubóstwo 104 rodziny/ 226 osób
- Długotrwała choroba: 31 rodzin / 54 osoby
- Bezrobocie: 62 rodziny / 138 osób
- Niepełnosprawność: 77 rodzin/ 141 osób
- Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych: 76 rodzin / 177 osób
- Sytuacja kryzysowa: 0 rodzin/ 0 osób
- Potrzeby ochrony macierzyństwa: 21 rodzin/ 115 osób
- Alkoholizm: 4 rodziny / 12 osób
- Zdarzenie losowe: 0 rodzin/ 0 osób
- Bezdomność: 2 rodziny/ 2 osoby
- Przemoc: 0 rodzin/ 0 osób
- Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego: 1 rodzina/ 1 osoba

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY GORZKOWICE

Na terenie Gminy Gorzkowice przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Przypadki przemocy domowej są w ostatnim okresie coraz częściej ujawniane. Zauważa się, że dotychczasowe działania informacyjne prowadzone w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gorzkowice skutkują z jednej strony zmianą świadomości społecznej, co przejawia się większą gotowością ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej strony wiąże się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo

większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Strategicznym podmiotem zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zasadniczym celem Zespołu jest realna współpraca służb na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową i budowanie lokalnego systemu wsparcia instytucji i służb dla wypracowania formuły skuteczniejszej współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych pracujących w Gminie Gorzkowice, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół może tworzyć grupy robocze.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów z terenu Gminy Gorzkowice w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) wskazywanie priorytetów oraz inicjowanie nowych przedsięwzięć dla zwiększenia skuteczności realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 7) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzkowicach w zakresie wniosków o leczenie odwykowe oraz informacji o przemocy domowej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Gorzkowice zdecydowanie ma tendencje wzrostową.

ROK	INSTYTUCJE ZAKŁADAJĄCE NIEBIESKIE KARTY						OGÓŁEM
	POLICJA	OPS	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA	GKRPA	PSYCHOLOG PCPR	
2017	16	2	0	0	0	0	18

2018	8	1	1	0	0	1	11
2019	16	2	0	0	0	2	20

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach

Ofiary przemocy	2017r.	2018r.	2019r.
Kobiety	20	8	17
Mężczyźni	7	2	5
Dzieci	10	3	15

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach

Działania instytucji na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

	2017	2018	2019
Ośrodek Pomocy Społecznej	• pomoc finansowa • praca socjalna – • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole –	• pomoc finansowa • praca socjalna • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole • skierowanie sprawy rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. III Wydział Rodzinny i Nieletnich z	• pomoc finansowa • praca socjalna • pomoc w dożywianiu dzieci w szkole • skierowanie sprawy rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. III Wydział Rodzinny i Nieletnich z uwagi na zaniedbania opiekuńczo –

		uwagi na zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze	wychowawcze
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	• skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego • współpraca z kuratorem sądowym dla nieletnich oraz dla dorosłych	• współpraca z prokuraturą, • motywowanie do podjęcia leczenia	• współpraca z prokuraturą • skierowanie na leczenie Uzależnień • pomoc w rozpoczęciu terapii w Poradni Odwykowej

Opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach

Dane dotyczące przemocy domowej Komisariatu Policji w Gorzkowicach

Ze statystyk Komisariatu Policji w Gorzkowicach wynika, że przemoc domowa jest ciągłym zjawiskiem występującym na terenie Gminy Gorzkowice.

Interwencje domowe, w których założono Niebieskie Karty dotyczyły stosowania przemocy, gdzie sprawcą przeważnie byli mężczyźni pod wpływem alkoholu.

Dane dotyczące zjawiska przemocy z placówek oświatowych w Gorzkowicach

Na podstawie informacji uzyskanych od szkół wynika, że wśród uczniów szkół podstawowych podczas przerw lekcyjnych zdarzały się akty przemocy fizycznej (popychanie, podcinanie nóg, niszczenie własności, kopanie, plucie, szarpanie, bójki oraz werbalnej (wulgarne słownictwo, przezywanie, , grożenie, ośmieszanie, namawianie, obrażanie, izolowanie, wyśmiewanie).

Największym problemem w szkole jest używanie wulgarnego słownictwa wśród uczniów. Uczniowie mają możliwość zgłaszania występujących aktów agresji bezpośrednio do wychowawcy lub pedagoga szkolnego. Można zauważyć, że zachowania agresywne u dzieci są najczęstszym sposobem rozwiązywania konfliktów w ich otoczeniu, sposobem na zdobywanie lepszej pozycji w grupie lub ochroną przed atakami innych.

REALIZACJA PROGRAMU

1. Realizatorzy Programu

- Urząd Gminy w Gorzkowicach
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzkowicach,

- Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówki oświatowe.

1. Partnerzy w realizacji Programu

- Komisariat Policji w Gorzkowicach,
- Ośrodek Zdrowia,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Piotrkowie Tryb.,
- Kościół,
- Eksperti zapraszani do współpracy poprzez realizatorów programu.

1. Instytucjonalne wsparcie zewnętrzne:

- Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb.
- Prokuratura Rejonowa w Piotrkowie Tryb.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Tryb.
-

1. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Gorzkowice, w tym w szczególności:

- Rodziny zagrożone pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny.
- Ofiary i świadkowie przemocy w rodzinie.
- Sprawcy przemocy w rodzinie.
- Pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

5. Środki finansowe na realizację Programu.

Środki finansowe na realizację Programu mogą pochodzić z następujących źródeł:

- budżetu gminy Gorzkowice, w tym z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż,
- środków finansowych innych podmiotów współpracujących w zakresie realizacji Programu,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej.

Na realizację Programu Gmina Gorzkowice przeznaczy rocznie około 8000,00 zł, w tym:

Zadanie	Przybliżona roczna kwota
Szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Ok. 3500,00 zł
Zakup literatury celem upowszechniania informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie Materiały edukacyjne /broszury, ulotki/.	Ok. 1500,00 zł
Programy profilaktyczne i warsztaty dla dzieci i młodzieży	Ok. 2000,00 zł
Ogólnopolskie i lokalne kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwko przemocy	Ok. 1000,00 zł

6. Harmonogram realizacji działań Programu.

Program realizowany będzie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2024 roku. Dopuszcza się możliwość wprowadzenia do Programu zmian wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb, koniecznych do prawidłowej jego realizacji.

Harmonogram zadań spójnych z celami określonymi w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gorzkowice na lata 2020 - 2024” wskazujący realizatorów zadań, będzie przygotowywany każdego roku przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w odniesieniu do zaplanowanych środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i zatwierdzany zarządzeniem Wójta Gminy Gorzkowice.

7. Monitorowanie działań Programu.

Bieżące monitorowanie niniejszego Programu ma na celu ocenienie, czy osiąga on założone cele. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje wchodzące w skład „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy w latach 2020-2024”, zgodnie z ich kompetencjami i przeznaczeniem. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań i ocenę ich efektywności oraz wdrożenie działań naprawczych w sytuacji ujawnienia ewentualnych trudności.

8. Sprawozdawczość

Sprawozdawczość będzie dotyczyć realizacji celów i zadań ujętych w Programie, a wskaźniki osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone w okresach rocznych. Ośrodek

Pomocy Społecznej w Gorzkowicach przedłoży sprawozdanie merytoryczne Wójtowi Gminy oraz Radzie Gminy w Gorzkowicach, corocznie do końca marca następnego roku po jego realizacji.

9. Nadzór nad realizacją Programu

Za realizację Programu, koordynację przedsięwzięć podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy oraz osób ją stosujących odpowiada Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego – pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach. Jej również powierza się odpowiedzialność za rozpatrzenie sygnalizowanych problemów związanych z realizacją Programu, jak i potrzebę wprowadzenia zmian do niniejszego dokumentu, diagnoza problemów i zasobów, analizę wyników przeprowadzanych badań oraz współpraca z partnerami przy realizacji Programu.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Gorzkowice.

CELE, ZADANIA, DZIAŁANIA PROGRAMU

1. Cel główny i cele szczegółowe

Celem nadrzędnym „*Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gorzkowice na lata 2020-2024*” jest - Tworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie zjawiska przemocy i zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie

2. Cele szczegółowe, zadania i działania Programu.

Cele szczegółowe Programu:

1. Podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Gorzkowice o zjawisku i możliwościach przeciwdziałania przemocy.
2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie .
3. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania przemocy i niwelowania jej negatywnych skutków
4. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1**Podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Gorzkowice o zjawisku i możliwościach przeciwdziałania przemocy.**

L. p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, m. in. w zakresie czynników zagrożenia oraz skutków i możliwości jej przeciwdziałania.	- Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy - Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem .	— Liczba podmiotów realizujących działania informacyjno-edukacyjne. — Liczba i rodzaj zorganizowanych kampanii, spotkań. — Liczba uczestników kampanii, spotkań.
2.	Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Gorzkowice i powiatu piotrkowskiego (instytucje i organizacje udzielające pomocy oraz programy realizowane w zakresie problematyki przemocy	- Rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej. -Utworzenie bazy informacji o podmiotach udzielających stosownej pomocy i stałe aktualizowanie jej przez OPS, umieszczenie informacji na stronie internetowej OPS. -Wydanie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie	— liczba osób korzystających z form pomocy psychologicznej, medycznej i socjalnej. — Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych na temat miejsc udzielania pomocy – informatorów, poradników, ulotek, broszur. — Liczba instytucji , w których rozpowszechniono materiały informacyjne. — Liczba i rodzaj podmiotów zamieszczonych w bazie danych instytucji.
3.	Edukacja służąca wzmocnieniu	-Prowadzenie warsztatów umiejętności	— Liczba przeprowadzonych warsztatów umiejętności

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą	wychowawczych i konsultacji dla rodziców.	wychowawczych, — Liczba uczestników warsztatów umiejętności wychowawczych,
---	---	---

Cel operacyjny 2

Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie

L p.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy.	- Ilościowe rejestrowanie przypadków występowania przemocy w życiu społecznym.	— Liczba wniosków Prokuratury o tymczasowe aresztowanie, — Liczba nakazów opuszczenia lokalu, — Liczba nakazów powstrzymania się sprawcy od kontaktów z ofiarą przemocy — Liczba rodzin i osób objętych dozorem kuratora sądowego z tytułu przemocy w rodzinie. — Liczba wniosków kierowanych do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec sprawców przemocy w rodzinie.
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia dzieciom, i dorosłym będącym ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie i w środowisku zamieszkania.	- Podejmowanie interwencji kryzysowej, - Poradnictwo medyczne, psychologiczne, rodzinne, prawne. - Obdukcja lekarska - upowszechnianie informacji o Ogólnopolskim Telefonie Kryzysowym - Upowszechnienie	— Liczba interwencji kryzysowych, — Liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem, — Liczba podmiotów prowadzących poradnictwo psychologiczne, rodzinne i prawne, — Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”.

	programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. - Realizowanie procedury „Niebieskiej Karty”. - Wdrażanie alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych przemocą, np. asystent rodziny (przygotowany do pracy z rodziną dotkniętą przemocą). - Udzielanie pomocy finansowej poprzez przyznawanie świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, - Praca socjalna – bezpośredni kontakt pracownika socjalnego z osobą doznającą przemocy, w celu wzmacniania jej do podejmowania działań poprawiających sytuację, - Zapewnienie miejsc interwencyjnych osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w schroniskach, w hostelach. - Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom – ofiarom przemocy (rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia	— Liczba rodzin w których odizolowano sprawcę przemocy od ofiary — Liczba wniosków kierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego — Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ze względu na przemoc w rodzinie. — Liczba osób objętych pomocą socjalną. — Liczba osób, którym udzielono schronienia. — Liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
--	---	---

		rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	
3.	Opracowanie oraz wdrażanie procedur postępowania wobec osób doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie.	-Opracowanie standardów pracy z rodziną/ dzieckiem w sytuacji przemocy w rodzinie.	Liczba podmiotów, w których wdrożono standardy/procedury.

Cel operacyjny 3

Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania przemocy i niwelowania jej negatywnych skutków

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Umacnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji Programu oraz współpracującymi w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	— Inicjowanie spotkań w ramach Zespołu przez poszczególnych jego członków. — Przestrzeganie Regulaminu Pracy Zespołu. — Podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym. — Współpraca z innymi specjalistami, organizacjami udzielającymi pomocy w sytuacji przemocy.	— Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. — Liczba spraw rozpatrzonych przez grupy robocze. — Liczba i rodzaj podjętych inicjatyw w ramach zespołu interdyscyplinarnego. — Liczba osób/instytucji współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Cel operacyjny 4.

Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki ewaluacji
1.	Organizacja specjalistycznych szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	— Badanie potrzeb szkoleniowych. — Realizacja szkoleń, warsztatów umożliwiających podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych. — Organizowanie warsztatów ukierunkowanych na współpracę interdyscyplinarną — Zapewnienie dostępu do supervizji	— Liczba i tematyka przeprowadzonych warsztatów/szkoleń. — Liczba uczestników warsztatów/szkoleń.

ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

- Dostarczenie mieszkańcom Gminy Gorzkowice wiedzy o zjawisku przemocy domowej poprzez przygotowanie ulotek tematycznych
- Utworzenie bazy danych dotyczącej osób krzywdzonych, stanowiącej system gromadzenia, przetwarzania i wymiany informacji oraz danych o zjawisku przemocy domowej dla instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.

- Zorganizowanie specjalistycznych szkoleń dla osób świadczących pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie, zapewniając lepszą jakość i efektywność w pracy.
- Umocnienie działań Zespołu Interdyscyplinarnego integrującego system współpracy, komunikacji i przepływu informacji między instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Opracowanie standardów pracy z rodziną/ dzieckiem w sytuacji przemocy w rodzinie.
- Przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu.

WNIOSKI

Zjawisko przemocy w Polsce staje się jednym z poważniejszych problemów społecznych i wykazuje tendencję wzrostową. Konieczne są planowane działania na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy. Służyć temu ma m. in. niniejszy program.

Przyniesie on zamierzone efekty i spowoduje trwałe, zamierzone zmiany.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY GORZKOWICE

mgr Aneta Karbownik